

Ese de döde ori in septembra: "Sel-e-ni-Dominic'a; era nandu va pretinde im-stanta materialor, va esf de trei sev de patruori in septembra.

Istiu de prenumeratiune,

pentru Austria:

pe anu intregu . . . . . 8 fl. v. a.

diametate de anu . . . . . 4 fl. v. a.

patraru . . . . . 2 fl. v. a.

pentru Romania si strainatate:

anu intregu . . . . . 12 fl. v. a.

diametate de anu . . . . . 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptul la Redactiune Stationgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc Redactiunis, administratiunea seu speditora; este vor fi nefranate, nu se vor primi, era cele auonime nu se vor păstra.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interes privat — se respunde cete 7 or. pe liniu; repartile se facu cu pretiu scaduta. Pretiul timbrului este 80 or. pentru una data se anticipa.

Pesta, in 23 aug. n. 1873

Stadiul in care intră de curendu caușa națională a croaților, merita atenția poporului asuprute, eră noastră, a Romanilor, indieciu.

Natiunea croată, desă mica la număr, însă în deplina conștiință a drepturilor săi și tariei sale, și bucurându-se de o intelectuație națională credințoasă și luminată, prin îndilocirea acestui potințătoru, de unu timpu în cōcia inaugurația de tendințe magiare egemonisătrice, o opusetiune legală atâtă de sistematică și solidă, în cātu acum pe magiarul stepanitoriu ilu cuprinde ingrijirea și frică chiar.

Ei, croații, la 1868 facuseră generala, dă se impacă cu magiarii în condițiuni asigurătoare de egemonia acestora preste densii; dar după disă lată: errando discimus, croații afla că au fostu trădati și sedusi de unii miserabili sicofanți naționali unionisti, și formara o opusetiune admirabile contra egemoniei magiare, pretindindu prin literatură și prin tōte meetingele revoluționei și modificarea radicale a numitei legi dela 1868.

Tōte încercările magiarilor dă sparge acăsta oposetiune remasera de rasine; nici macar pre unu dintre numerosii corifei naționali opositiunali nu-lu potura castigă, intimidă, corumpe, amagi; tōte opinițile magiarilor și cu autorul unor sicofanți naționali maniera și impetrira totu mai multu opuseane, era tonulu imposantei prese naționale — în limbă croată, germană și engleză — devină în cele din urmă atâtă de resolutu, în cātu magiarului ce se credea atotpăternicu nu-i rezistă, de cātu — „a face pre intelectul patrioticu“ și a cede.

S'au invoitu deci domnii a revedé respective a modificălegea de la 1868; și ambele părți a esmu cāte o comisiune spre aceastu scopu, cari de anu tōmna pana in lun'a lui iuniu a. c. totu s'au consultatu si au conferit cu corifeii ambele părți. In timpulu din urma comisiunile venisera in aprigu conflictu si totu opulu de 9 luni de dile era amenințat a se imburdă. Insa intrevenindu prim-ministrul Szlávy, impacatiunea resp. strătorirea modificatiunilor in numita legă a succesiu, si — precum se sună,

spre multiamirea si insufletirea ambelor părți. Foile magiare deci cantau în strune si organe si premarau pe barbatul loru de statu Szlávy — pentru intelectiunea si tactulu lui.

Acuma ce să vedi! Mane-poimane avendu a se deschide Diet'a Croației, opositiunali naționali prin valorosulu loru diariu „Obzor“ dechiara, cumca națunea croată nici nu va luă sub revisiune referatulu resp. proiectulu de impacatiune presentat de deputatiunea regnocolara, pana ce mai antaiu nu i se va acordă neconditiunatu tōte drepturile, era mai vertosu pana nu i se va dă de Banu alu tierii unu barbatu pronunciatu naționalu, — o pretensiune precătu de justa, pre atâtă de neplacuta si indignatoră pentru domnii magari; caci acestia nu vor odata cu capulu să fie in fruntea tierii croate unu barbatu naționalu, ci vrea una unelța docile, unu instrumentu utilizabile spre scopuri magiare.

Astfelu fiindu, „Magyar Ujság“, organul opusetiunei estreme magiare, plededia in tonu imperativu pentru impacarea croaților, dandu-li-se tōte garantile d'o egalitate națională perfectă, era dnii stepanitori stau pre cugete si cu ingrijire privescu in viitorulu celu mai deaproape, vedindu in pretensiunile croaților unu nou casus belli, care — precum chiar și foile magiarone recunoscu, numai prin renunțarea patriotică a guvernului la egemonia magiară se pote delatără.

Eca, dade o scosera croații cu o oposetiune legală bine organizata si susținuta cu o vertute exemplaria, *fora tradatori!* — Chiar astădi, candu croaților incepă a se face complimente si in generalitate cele mai amicabili promisiuni, ei sunt *cavti si reservati*; ca patrioti loiali ce sunt, se dechiara plecati bucurosu la impacare, dar la impacare formală, cu totii, si din temeiul, pre base si garantie positive: *ei tenu la programulu si obreea naționale!*

Candu vedem in templantu-se acestea, nu potem a nu ne bucură pentru Croati, si a nu ne intristă pentru Romani! Unde stă astădi caușa noastră, daca intre noi nu se gasiau egoiști cei multi si mari, cari pentru interesele loru parteculariu se despărțita, se

despartira de taber'a luptatorilor naționali si se facura sprințitorii sistemii si planurilor contrarie interesului desvoltatiunei si onorei noastre ca Romani?

Misielatatea inşa ne-a adusu intr'o stare de risulu si batjocur'a lumii, in cātu serbi si croatii cei de o sōrte comună cu noi ne compatimescu pentru „la-sitatea si servilitatea romanăscă.“

Ni se amaresce sufletul si ne prinde greti'a candu cetimur d'acestea in diariile consortilor nostri.

Cu cātu mai multu se apropia d'a alegerii de metropolitul pentru veduvitul scaunu metropolitanului bisericii gr. or. din Ungaria si Ardélui, cu atâtă mai vertosu se concentra atențunea publică a națunei a supra memorabilelui actu de alegere dela 26 aug. v. din Sibiu. Avemu pre măsa o gramada de acte referitoare la acăsta importante cestiune, tramise din diferite părți parte spre publicare, parte spre a ni servī noă de orientare in privintia combinatiunilor de candidatura la demnitatea de metropolit. Nu publicăm inşa nimica din aceste scrisori, pentru că ne-am resolvit, mai vertosu in absență dlui Redactore, a observă o tienută de totulu reservata față de personale luate in combinatiune pentru candidatura. Cu atâtă mai puținu am potutu deci a ne pronuiciu pentru un'a său altă dintre cele patru venerabili persone pretensivimente candidate. Din contra, noi am perorescatu din capulu locului ori ce presiune asupra opinioni publice cu privintia la alegera următorului marelui Andrei.

„Altmintre se pōrtă domnii din Sibiu,“ dice unu corespondinte din Ardélui, si confirma altulu din Caransebesiu, din a carui corespondintia la deosibită a cere publică mai la vale cātăva pagăsia.

Pre candu noi deci in acăsta pri-vintia amu urmatu o atitudine perfectu rezervata, — si acăsta cu atâtă mai vertosu, pentru că noi tōte căte ni s'au comunicat in acăsta causa le tienemu de conjecture, — foile magiare, cele guvernamentali intocmai ca cele opositiunali, publică sciri cari de cari mai picante, astfelu, in cātu scrutandu-li proveninția, suntemu nevoiti a crede că densele le comunică său din intenție rea, său

din ignorantia; caci nu potem supune că redactorii său corespondintii acelora foi numai din pruritul d'a scrii sensatinali, ar scorni, intre multe alte badaranii, faimă, cumea — precum dice dlu Moldovanu in „Hon“ de dominecă trecuta, nr. 189, in lips'a unui barbatu eminente din statul clerului, Congresulu va alege pe unu mirénu, si a nume pre dlu Alessandru Mocioni, carele pre langa latele cunoștințe si eminentele sale facultăți are și condițiunile recerute pentru demnitatea de metropolit, fiindu densulu — după dlu Moldovanu, „teologu absolutu!“

In cātu scimă noi inşa, dlu Alessandru Mocioni nici prin minte nu-i a trecutu a primi eventualea candidatura de metropolitul, si suntemu impotriti din parte competente a desmintit tōte astfelu de faimă respandite prin foile magiare si colportate și prin sferele politice mai nalte.

Totodata spunem dlu Moldovanu Gergely, cumca dlu Alessandru Mocioni n'a absolvit teologă si cumca biserică, pentru care Congresulu din Sibiu va alege metropolitul si archebiscopu, nu e greco-catolică, precum — nu scimă din ignorantia ori din propunere tendențioasă scrisă dsa in „Hon“ ci este — greco-orientala.

Adunantă regnocolara ce se intrunici in Pesta in d'a Stului Stefanu, a avut de scopu a se consulta asupra dispusetiunilor, si midilócelor recerute pentru infinitarea unei bance ungurescă nependiente. Consultatiunea inşa n'a trecutu a fi deosebită, partecipandu la ea in precupenția matadorii partidei extreme. Dlu E. Simonyi la acăsta ocasiune rostii unu lungu discursu si mi ti-ii arse de nou pre domnii stepanitori de ii ustura pelea. Aretandu-li pecatele naințea unui publicu de mai multe mii, adunat in Redutele capitalei, dlu Simonyi ii infere de nou pre stepanitorii dilei de lotri, telhari si jafuitori, er publiculu aplaudă cu entuziasm ne mai pomenit la astfelu de ocasiuni in Pesta, precum dice „Hon“ si „M. Uja.“ Vedi asia.

Sistem'a strainilor d'a adormi pe Romani.

Este o disă pre cātu de vechia pre atâtă de adenca: omulu atâtă prețuiesce, cātu se scie prețuiesce, insusi.

Pré naturalu; caci celu ce nu se prețuiesce pe sine, cum va potă fi prețuitu de altulu?

FOISIÓRA.

↔

Despre caușa pathogenetica a mai multor morbi epidemici si una schită despre colera.

(Urmare.)

Vegetabilele parazitice microscopice nîmescu și alte plante, nu numai cele cultivate de omu. In paduri vedem mai multi arbori morburoși, și ce e caușa?

Caușa e că milioane de aceste organisme mici strabatendu prin una crepatura foaie mica a scortiei arborelui, nîmescu nimă lui prefacand'o in putrediu.

Acesti paraziți nu vegetă ca mușchi, si ca alte plante parazitice din clasă Cryptogamelor, pentru că acestea de și isi înplântă radacinile loru prin crepaturile scortiei arborelui, totusi ele nici de cātu nu se nutrescu din mustulu acestuia, ci densele sugă și celelalte plante prin frundiele său folioase loru *gazulu Acidului carbonicu*, de care sunt impregnate straturile de diosu ale aerului atmosfericu; acestu gazu 'lu expira tote animalele și omulu; și acesta e nutrementul

principale a tuturor plantelor. Acestu gazu a Acidului carbonicu sugendu-lu plantele, lu despăcă în părțile lui constitutive prin procesulu loru chimicu — vegetativu, — și din una parte, adeca din elementulu *Carbo* (carbone) își construesc densele tote organele loru, eră cealaltă parte, adeca elementulu *Oxygenu* 'lu expira prin foile loru, mai cu séma noptea, care gazu apoi 'lu inspiră animalele și omulu, si acestea dără fără plante nu potu nici de cātu să există. Acestu fenomenu minunatul a naturei 'lu numim *Ciclulu* său *circulatiunea Materiilor*. De totu altmintre inșe și cu aceste vegetabile parazitice forte mici, pentru că ele nu suju din aerul atmosfericu gazulu Acidului carbonicu, ci ele se nutresou numai și numai din mustulu acel'sa, care circulă prin celulele plantei, și prin nutrirea acăsta a loru descompun acestu mustu, precum amu vediut că descompun ele și mustulu strugurilorloru și a altor plante; — inșe prin acăsta descompunere chimica mustulu plantei patimesc, și acăsta mai curențu său mai tardiu se uscă.

Acestea vegetabile microscopice nu se marginesc cu activitatea loru cea demonica

numai la plante, ci ele causă și morbi epidemici la mai multe soiuri de animale, și aici amintim, că morbul acelu epidemicu, care acum de 12 ani grăsădă la vermei de metase, și au ruinat bunastarea și averea cultivatorilor de metase din Francia și Italia intro mesura cu multu mai mare, de cātu morbul vitiei de viață, — că acăstă Morbu a Vermilor de metase — asia numită *Muscardine* — 'lu caușă una Vegetabilă parazitică cu numele *Botrytis Bissiana*.

Provocati fiindu investiții francesilor de catre Academii de științe și punendu acăstă și unu premiu pentru studiul celu mai perfect a acestei Vegetabilă parazitice, au experimentat și investigat forte cu deamențul său și nău descoperit: că numai vreo cātăva celule său besicute luate de pe unu verme morbosu sunt de lipsă, ca se transplantă morbul pe altulu, și cumca e totu un'a, ori vomu inoculă (oltul) acăstei besicute cu acul, ori le vomu presărată numai pe altu verme sanatosu, pentru că fibrile său firutile cele forte fine a parazitului strabatendu prin pelea Vermei se inmultesc apoi într'unu modu prodigious și sugandu suculu celu alb din tōte

venele vermelui, pe acesta — 'lu uscă, ca una mumia, eră după acăstă firutile cu numeroasele besicute de sementia (spor) petrundu pelea din intru în afara, unde apoi le vedem ca una farinută albă și fină, care înse cercetata prin Microscopu ni se reprezinta ca nisice firutie, cari catra vîrvu formă de multe rami, pe cari stau ca nesecmatanei besicutele cu sementia.

Acăstă farinută apoi ventulu o redică in aeru, și candiendu ea pe frundile fragilarilor (*morus nigra*) prin acestea frundie, cari sunt nutrimentul vermilor, se infectă dia culturi întregi de milioane de vermi de pe unu teritoriu foarte estinsu.

Si la muscule noastre de casa se observă adeseori unu morb epidemiu, de care ele cadu într-o multime forte mare, și se etențiu morbul 'lu potem producă artificialmente, deca inoculănumi vreo cātăva besicute de sementia luate de pe acea Vegetabilă parazitică, cunoscută sub numele genericu de *Penicillium*.

Morbi de această epidemici cauzați prin Vegetabile parazitice s'au observat la brösre, la Tritoni (*Salamandre de apa*), la crapii aurii, precum și la paserile noastre de casă,

Celu ce nu are ambiunțea numelui, valorei, dreptului seu, nu va potă fi esecat nici odată fără că se stârca respectul, stimă, admiratiunea, ori chiar temeren altora.

Eu dieu că numai acelă traesce în aderevenă, care insuflă respectu, admiratiune, ori temere.

A persecută pre unu unu omu cură, a atâtă cu ori-ce midilōce despreții asupra lui, a-lu înnegri, a-lu defaimă, a-lu aretă decadiu, nepotintiosu, stupidu chiar, pentru unu omu slabu de inimă este: adi a-lu dispune reu, manea-lu descuragiă, poimane a-lu amorti si in fine a-lu adormi.

Atunci elu a incetatu din aderevenă vietia, a morit spiritualminte, și continua numai a vegetă. Natură vine apoi cu incetul să-si face datorintă sa, i taia să firulu vegetărei si-i sterge cu fintă d'odata să numele de pre pamentu.

Unu individu său unu poporu, totu ună; divergintă este numai in fortie si timpu.

Acăstă este sistemă, acestă procesul de destructiune ce-lu urmăza inimică nostri cu o extrema consecintia facia cu noi Români, nu de eri d'alalta ieri, ci d'atunci candu spionulu Apaforsos intordandu-se din Ardélul la Tuhutum, despre Romani: „locutorii acelei tieri sunt cei mai ticalosi omeni pre facia pamantului.”

Legile vechie unguresci, istoricii ungarilor si ai sassilor sunt plini de injurie, batjocure, infamie asupra românilor.

Acestor elemente nu le-a fostu de ajunsu că ne-au despoiatu de avere si libertate, de tōte drepturile omenesci, nu s'a multiemiu că ne-au apesatu pana la sugrumare sute de ani: au mai folositu inca tōte midilōcele pentru ca să decademu si moralmente, ceea-ce pentru noi a fostu cu atâtă mai apesatoriu, căci nu ni era permis a ne aperă nici macar cu gură, său cu pénă. Scimus că lui Sincal i s'a respunsu cu furcile. *Opus igne, auctor patibulo dignus!*

Dar să lasămu acele timpuri, nu pentru d'a le uită, căci trebuie se inventăm din ele minte pe viitoru, — ci pentru d'a nu ne esteinde mai departe de cătu permitu colonele acestei foi.

Să cautămu in timpulu mai recente, să vedem, de către adversarii nostri său lasatu de sistemă cea vechia ori ba.

Cu dorere trebuie să constatămu că nu numai nu s'a lasatu, dar cei mai multi o urmăza cu o consecintia inessorbabile.

Ori-ce au scrisu strainii despre referințele, datinele ori poporale patriei noastre, fia in cărti anume, fia prin diaria, — romanii au fostu descrisi cu colorile cele mai negre, infacișati ca celu mai decadiu poporu, ca barbaru, tecunari, lotri s. a.

Dela Bonner si „N. Fr. Presse” pana

diosu la Alföld, Magyar Polgár, Kelet et Comp. si pana la cea din urma murdăria de diariu jidănescu, români sunt intinuti, namoliti, in cătu ti se redica perulu in capu!

La ori-ce ideia de progresu, de consciuntia si demnitate naționale, care se nasce între romani, la ori-ce încercare de a-si valoră ori aperă drepturile loru, strainii săru asupra loru cu furia de hiena, striga că este separatismu ori comunismu, că sunt agitatori, revoluționari; er' candu nu potu se dica nici ună din acestea, striga că este nebună, absurditate, lucru ridiculu!

Essemplele ar fi multe, forte multe, — me marginescu la vr-o căteva.

Cetitorii 'si-vor aduce 'aminte de luptele romanilor din districtul Fagarasiului in anul 1861 pentru sustinerea limbei romane ca oficioasa. Guvernul d'atunci, ca să celu d'acuma, voiă s'o delectare. Cine a fostu celu dintei care a batjocurit, a persiflatu acele drepte si sante lupte, decătu diarulu sassu si pan-germanistu din Sabiu „Hermannstäder Zeitung” poreclindu lupta de „Limbastreit.”

Totu acestu diariu in anul 1863, candu venise in dietă din Sabiu vorba despre aplicarea in oficia a ţărilor patriei, să sculatu ca babă din poveste cu o falca in ceriu si ună in pamentu asupra deputatilor romani! Da, intielegem, poftă a acestei clonție. Ea ar fi voită ca Ardélul să remana pe penară deschisa pentru toti flamendii si trasi-impinsii de la padurea ercinica pana la Laita, pentru că sasii nu potu rōde d'ajunsu pe romani.

Cine a fostu care si-a aratată erăsi mai antaiu coltii la încercarea advocaților romani din anul trecutu, d'a se constituí intr'o reunioane? Totu cocón'a „Hermannstäder Ztg” a strigatu. *separatismu, agitatōne, absurditate!*

Cine este care in dilele acestea 'si bate jocu de articolul din Gazeta Transilvaniei, in care advocatii romani se provoca a serie romanesce? Totu acelu organu nemtiescu in furiă sa teutonica. (Vedi nr. 186 a. c.)

La acestea mai adaugu celu mai recentu nr. 183 din „A Hon” si Kelet nr. 184, diaria magiare.

In aceste diare se publica o corespondintia din Sabiu, adeca totu din atmosferă pestilentiosă, in care traesce si Hermannstäder Zeitung.

In aceasta corespondintia ca protestu se descriu agendele unei siedintie a comitetului asociatiunei transilvane, si in fine, ceea-ce era intentiunea principale, se descarcă asupra fōiei „Transilvania,” că aceea nu ar corespunde scopului, si ar urmă tendintie politice, căci se riendu despre Huniadi, ar falsifică adeverulu istoricu facandu-lu romanu! O pigmei l'a sufletu o, sicofanti miserabili! nu cumva veti denunciă si pe Ddieu că ne-

a las atu să traimu pana adi in mania tuturor injurielor si apesarilor vostre?

Déca minutele vietii vostre ar fi numerate, vi-am intielege fură, căci aperarea in agonie este desperata, este infiorătoria. Dar acum candu depinde de la voi, ca să mai trăti si inca tericiti si linisiti, — de unde atâtă furia, atâtă reușate?... Intielegem, — este consciuntia văstra ingreunata de peccate si temere de viitoru.

Vedem pră bine unde tientiti. Ideile si institutiunile noastre, cari pentru nevinovatia loru nu le poteti combate d'adreptulu, său le batjocuriti si ve incercati a le face absurde si ridicule, petru a ne abate si desgusta de ele, său le suspacionati si le denunciat, si intre d'a midilōci suprimarea loru violentă, ori de a intimidă, lancedi, paraliză pe agentii si portatorii acelorui idei. — Credeți voi acăstă?

Ve pricepeam pră bine; dar tōte aceste uneltiri condamnable, pentru romani in casulu celu mai reu, nu vor fi decătu totu atâtă motoru vehementi pentru d'a lucră cu poteri unite si cu o activitate febrile pe tōte terenile progresului. — Său voiti voi să ni luăm asa a dicendu cu asaltu viitoru?

Scimus pră bine, că in natura nu este saltu, si că nimicu nu are se fia mai naturale decătu căile progresului, dar scimus si aceea, că fortele unite si o activitate intensiva sfarama si muntii de granitu.

Da, ne poteti ingreuna calea progresului, dar nu ne veti potă-o frange, si ceea ce veti profită prin portarea si uneltirile vostre, nu va potă fi decătu unu — tiene minte!

ard.

Langa Olta, in 16 aug. n.

Violentii stepanitori ai d'lei au taburit cu tōta magaro-maniă asupra Fagarasiului. Capitanul supremu a datu ordinu vice-capitanului d'a introduce in totu mechanismulu administratiunei exclusivu limbă magiară!

Acum să te vedem dle C. Dragusian, unde porti DTa crucea demnității naționale?

Pana atunci inse intrebămu pe B. Kálman: cu ce dreptu vine densulu a dispune a supra limbei, căci aceea jace in atributiunea consiliului municipal?

Capitanul a chiamat la sine pe notarii comunali si se dice, că ii-ar fi amenintiatu cu destitutiune, de către vor mai face opositiune, va se dica: de către vor putea a fi romani!

Se vede că capitanul nu a cetită inca legea comunale, de către va fi disu Asia.

Asemenea se dice că s'ar fi amenintiatu unii oficii pensionati cu perderea pensiunii.

Tote acestea vor fi pre semne medilōce constitutionale ca si miile de corupțiune ale lui Măday si Benedek.

Apropo; prăici se sună că fostulu legis-

latoru Benedek, ar fi persecutat de tribunul din Pesta. Este ore adeverat? (Prinu se sună, că se scie! Red.)

Inca ceva, Ungurasi din Fagarasiu nu la a nulu 1872 au calarită pe casă alături a cetății Fagarasiu, căci nu incapelau iurea in oficia 'si astăzi limanulu in pungă este sub veri-ce titlu de ampliatu. Cu nouă organizare le cadiu steauă, căci consiliul municipal opidanu se compuse cu vîndoué exceptiuni numai din romani, sassi, jidani si trantira pe bietii ungurasi.

La rectificarea listei civilistilor in dilele trecute, cadiu si cele două exceptiuni magioresci, si astfelii acum voescu, ca să se topescă cetatea cu districtulu, dar — văsine viribus ira, căci nici chiar magarii, intielegem cei cu minte, nu voescu acăstă.

Caransebesiu, in 2 aug. v.

Onorata Redactiune! In nrulu 55 a onoratei foi „Albina,” scrieru dvōstra de pre pretinsele ţneintiegeri, cari s'ar escatu in sinulu consistoriului metropolitan cu privinta la disputatiunile pentru alegerea de metropolit, imputarati eppulu nostru complicitate la semenatulu „discordie” in „Fed.” si in sferele respective.

Fia-mi permis u a face e scurta refa siunie la acăsta grea imputatiune. Incă conoscu eu trebile si precum sum informat de catra persoane demne de totu credimentul II. sa eppulu Popasu in costiunea subversivă a fostu din capulu locului pentru o actiune solidaria cu toti fapterii bisericesci natușu competinti, si a nesuitu a evită o cea ingerintia a guvernului asupra alegierii metropolitului alu bisericii noastre, — o ingintia, carea in celu mai pucinu nefarababil casu ar erea o pericolosa precedintia pentru viitoru.

Fiti convinsi Dvōstra, că isvorulu fămelorii despre neintiegeri si sfasieri diurnalele noastre si straine este in Sibiu cunoscutulu (? Red.) pretendinte la scaunul metropolitanu.

Fagaras, in 6 aug.

(Presiunea si corupțiunea guvernului a alegerile de deputati dietali se exercita propaga de catra ai nostri — in biserică!)

Abia trecuta căteva luni de cand poporul celu atâtă de nefericitu alu districtului nostru Fagarasiu a alesu deputati dietali, sub cea mai mare presiune si corupțiune din partea Mongoloidanilor asudati de la potere: candu ce să vidi, in dilele acestea cu ocazia alegierilor pentru congresul electoral, avuramu de nou ocazia a vedé cu ochii presiunandu-se alegorii acăstui cercu!

Vineria trecuta adeca se adunara alegorii din clerul cercului nostru, ca să alega unu deputat din cleru pentru congresul electoral. Tōta lumea se acceptă acum si văda lucrul decurgendu in cea mal bună din, credintu că este momentulu suprem de a vedé pe omeni acum essericiandu si drăguțul de alegere in intielesulu legii, fara nici-

prin care morbu forte adeseori au seratidu economii din Germania, cari cresc, si vindu aceste paseri.

Si care economu nu scie, ca Roi'a cai loru si a vitelor coroane se ie adeseori pe omu? si acăsta roia o causădă una Vegetabilă parasitică! Totu asia e si cu varicelele său verșatulu oilor, — ba ce e mai multu, nici a succesu desvoltarea si crescerea unei vegetabile din besicuțele de sementia, cari le-am descoperit in puroiulu bubeloru de versatul a oilor, si acăsta vegetabilă e identica cu aceea, care ne teciunădă ca o rugina grănele, si care o numim *Pleospora herbarum*, fiind ea forte tare latita pe ierburi.

Acestu resultatu scientificu corespunde forte minunatu asertionei economilor de oi, carii dicu, că Versatulu (Varicela) 'lu capeta oile atunci, cându se nutrescu cu fēnu striatul si mucudu.

Omulu este din crescutu pana in tălpi espusu invasivulor acestor demoni mici, si mai cu séma pelea omului e unu atrium apertum pentru localisarea loru, de către organu principală a trupului omenescu nu se curatiesce mai adeseori prin scalde si spelare; de aceea vedem pră mai multi Legislatori

si fundatori de Religiuni in Anticitate introducendo ca unu preceptu religionarii spălarea trupului prin scalde si in ape curgetoare; axa vedem pră Hindu, pre acelu clasnic si anticu, in se forte nefereciu poporu, pe carei esplotădias Anglo-sassoni cei barbari si foră inima, pe Hindu 'lu vedem scalandu-se in riul lui celu santu *Ganges*, er' Mohamedanilor le prescrie Coranulu curatirea poporii prin scalde si spelare, si botezulu nostru inca isi are acăsta insemnatate.

Causă pathogenetica a unor morbi de pele si cunoscuta numai cam de trei diecenii si anume: *Favus*, său cum lu numim noi Români: *Pecinginea capului* este rezultatul activitatii unei Vegetabile parasitice asia numite *Achorion Schöleinii*; unu altu soiu de pecingine, care nu e asia estinesă, ca cea din tăiu, ci formă media areole mai mici, — o numim *Herpes tonsurans*, si de către patimescu perii din barba său mustetă, atunci o numim *Sycosis*; er' Vegetabilă parasitica cari causădă aceste Pecingine, se chiama *Trichophyton tonsurans* (adeca planta de peri.)

Una alta Vegetabilă parasitica cu numele *Microsporon furfur* causădă acelu morbu cunoscutu sub numele *Pityriasis versicolor*,

său cum 'lu numim noi — matrézia; la acestu morbu cade stratul superior a peii Epidermis in forma de tarzie (furfur) si perulu capu ui patimindu pră acăsta cade si se raresc.

Acestea Vegetabile parasitice tustrele, ideca Achorion Schöleinii, *Trichophyton onusans* si *Microsporon furfur* se localizează pre pelea capului, a barbei si mustetelor, si consumendu stratul epidermidale a pelei strabatu in stratul cutaneu, care e forte vasculosu si succulentu, si aici cauzădă una inflamatiune si descompunendu succul, din care se nutresce bulbul său radacină perului, acăstă apoi se usca, si cade, remanendu apoi partea atacata fără de pera, adeca calva său plesiva.

Dar nu numai perulu capului, a barbei si a mustetelor se ataca de acestei demoni parasitici forte mici, ci si dintii. Morbulu dintilor, asia numită *Caries*, care e forte frecuentu la aceia omeni, carii nu-si curată dintii nici odata, se causădă prin una vegetabilă parasitica si in dintii unor animale arătilor, care acăstă apoi se usca, si cade, remanendu apoi partea atacata fără de pera, adeca calva său plesiva.

Unu morbu endemicu, ca re grassediu Ineia, e cunoscutu sub numele de *Myctomyces picioru* u din Madura.

Acestu morbu se localizădă in picioarele or in bracia, si caușa genetica a acestui morbu e una Vegetabilă parasitica sub numele de *Chionophorus Carteri*.

Acestu parazit strabatendu stratul epidermidale a peii, vegetădă apoi in stratul cutaneu cu una lussuria forte mare, unde cauzădă una inflamatiune si supuratiune forte intensiva, si spargendu pelea pe multe locuri, prin acestea apoi se desideră una materie purulenta, in care se vădu negrauntie negre, si acestea prin microscop sau descoperit, ca sunt firutile a vegetabiliei acesteia.

Dar ce e mai admirabile — e, că aceste Parasiti strabatendu si prin lamelele osculă se asiđia in medu'a lui, si multoru locuitorii in acestu tipu le casiuna mōrtea.

Venim acum la alte două vegetatiuni parasitice adeca: la *Oidium albicans* si *Schizomyces polymorpha*. Ambele acestea vegetatiuni se asiđia pe membrană mucosă, si anume *Oidium albicans* causădă acelu morbus copiloru sugetori, care 'lu numim *Sor*. Acestu *Oidium* strabatendu stratul epider-

la si fara nici o presiune, asia incătu se speră că decurgerea acestei alegeri are a servi de modelu pentru alegerile de deputati di etali.

Lucrul insa luă spre rusinea nostra cu totul alta facia. Indata ce alegorii incepura să se adună, nu lipsira a apară in medilocul lor nesce agenti ai unor oameni, ce voru a iunge la potere mai nainte de a-le fi venitii în cimpul. Bietii alegorii venira de acasa cu intențiea ca să se inteleagă a alege de deputati unu barbatu de merite pentru acestu district; dar agentii in frunte cu unu anuman domn Petrasicu indata incepura a ințeprintre densii si a-i aduce in cea mai mare confuziune, silindu prin promisiuni si presiune pre bietii oameni a alege in contra vointiei si convingerii loru de deputatu unu trineru si foră esperientia.

Nu sum contra, ca in afacerile noastre publice să ie parte activa barbatii nostri mătemeri, tocmai din contra, stimediu pre tenerii nostri cu studiu si sentu o mare bucuria, adu ii vedu consultandu dimpreuna cu betranii nostri asupra binelui comunu. Sum insa de acelu principiu, ca tenerii să vina la noi posturi numai dupace au datu dovedi la casuri de lipsa sunt la inaltimiez misiunile, si numai atunci unde nu sunt alti oameni mai betranii si cu merite.

A pasă insa unu teneru ca candidatul de deputatu, cum este in casulu de facia in Fagarasiu, prin mediloce nemoralii, incontru cu venerabilu betranu si cu merite in acestu district, este dupa parerea mea si a intregei intelligentie din acestu districtu o mare obrază, si apoi nu creda a fi omu care să păsustienă a fi pentru noi salutariu ca in cercarea drepturilor noastre constitutiunii bisericesci să dămu noi ansa si să deprinse nu poporulu la corumpere si nemorală. Si a frantu inim'a de dorere, candu am vedutu pre agenti si cu deosebire pre Petrasicu împainmentandu pre oameni chiar, ca să alegă unu omu foră esperintia de deputatu la îngrésul electoralu. Mai mare dorere am inim'u insa, candu am vediutu cum chiar si alegorii se plangeau intre sine dicindu mi catra altii, că de ar fi sciutu ca li-se va templa asia ceva, mai că n'ar fi luate parte alegere. Ce a fostu insa mai nemoralu este ca, că acesti agenti foră rusine au adus la alegere, si dupa cum se pote vedé din protocalu de alegere au si votat oameni nechiar, precum administratorile protopopescu in Avrigu Maximu, dimpreuna cu vr'o cativa dintre preotii din tractulu seu!

Audi Biserica si natiune! audi Tu geniu marului Singuri, cum se desconsidera lega ce Te-a costat atâta ostenele! Acăsta este stima facia de ostenelele ce le au depusu mari nostri barbati la esoperarea acestei legi!

Nu este destulu, că p in regimulu ac male sa coruptu si demoralisatu poporulu, cum să ne silim a-lu mai corumpe si demoraliză si noi! Eu sciu că misiunea constitutiunii nostre bisericesci intre altele este si de a inveta pre poporu la exercitare drepturi sale politice. Deceacum apoi noi ilu corumpem, cum vom mai potă pretinde de

la elu caracteru națiunalu in eusele politice?

Atragu deci atenție maritului congresu electorală usupra alegerii de deputatu din clerus in cerculu Fagarasiului si 'i punu la inima, ca să fia cu deosebita atenție la verificarea deputatului din clerus alesu prin o majoritate abia de două voturi in actstu nefericitu Districtu. Nu sum numai eu care mi redică vócea in contra acestei alegeri, ci este cerculu intregu dupa cum se va manifesta acăstă si printr'un protestu, ce se pregatesc a se adresă catra congresu.

Unu romanu îngrijit.

Caslen, (l. Orescia,) in 1. aug. v.

(*Unu tresnetu ne mai pomenit.*) In di'a de 27 iuliu v. catra 1 ora dupa prandiu, comuna noastră Casleu fu cercetata de unu tresnetu cum dora nici candu n'a mai fostu in jurulu acestă, ba dora nici in intréga tiéra. Cum disei, la 1 ora d. m. de odata tresnetu intr'o casa, in carea tocmai prandise famili'a din acăstă mamă, unu fecioru de 21 de ani si o feta de 12 de ani au fostu indată trentiti la pamentu si au morit. Capului familiei a scăpatu — ca prin minune, nevămatu de focul ce aprinsă tota casă, si batendu ventul, focul s'a estinsu preste 18 case si 14 siuare, cari totă au arsu pana in pamentu. Si daca stingerii de focu din Orescia nu curgeau iute intru stingerca focului, intregu satul se prefecese in cenusia, căci orcanul devine totu mai turbat si respandeaza focul pana si preste casele din capetulu satului. — Societatea pentru stingerea de focu din Orescia deci, "care constă din 100 de membri romani, unguri si sassi, merită tota laudă si recunoștință. Ce bine ar fi daca in fiecare satu s-ar conscriui asemene societăti!"

Tantiu, l. Siria, in 30 iuliu.

(Prin lucrare armonica si vointia buna totu deun'a vomu invinge.) In 28 iuliu se tenu in comună noastră alegerea de notariu. Cu acăsta ocazie ne cenvinseramu incedata că prin vointia resolută, buna intelegeră si cu poteri unite totă le potem. La inceputu intrădeveru ne temeamu că alorū cătiva jidovidi li va succede a reesi cu candidatulu loru magiaru, căci, — vă ce misie mai suntemu in momente de cercare: cu rachiul si pesce uscatu ne cumpera strainii si tote veniturile si pentru a imbetare buna ne dămu sufletul si ne facem siugii loru. Asia si in comună noastră multi chiar dintre aceia, cari de altmintrelia trecu de oameni vediuti si nationalisti chiar, — in dilele nainte de alegere se vindura de catra. Jude celu foră de lege; din norocire insa in preseră alegerii ne suaturam fraticese si invinsramu contra jidovilor si unor retacit din ai nostri, alegendu prejudele românu Teodoru Tulcanu.

Numai buna intelegeră, bunavointia si resolutiune deci, fratiloru, si pretotindenia si totudeuna vomu invinge.

Unu alegorius.

Visma, 1. Lipova in 14 aug.

Multu stimate Dile redactoru! Din coloanele multu pretiuitului Dvostre diariu cu dorere m'am convinsu, că la cele mai multe alegeri de notari comunali se facu urite abuzuri si grele foradelegi. Poporulu se amasecesc si presiuna cu totu felul de midiloci si din totă partile.

Cugetu deci a face o bucuria on. publicu cetitoriu candu vinu a relatā, cumca la alegerea de notariu cercuale pentru comunele Secasiu, Crivobara, Chechesiu si Visma am observat cea mai perfepta libertate intru esecarea dreptului de alegere a poporului. Acăstă fia disu spre onoreea dlui pretore Joane Palfi care a lasatu in libera voia a poporului să alegă precine elu va vră. Dlu subpretore G. Berariu inca merita recunoștință pentru tactul seu celu bunu ce are facia de popor, si pentru zelulu seu naționalu.

Astfelu fiindu, reprezentantii numitelor patru comune intrunindu-se la Secasiu, cu unanimitate alesera de notariu pre dl. G. Vancu, unu romanu bunu si povetuiutoriu sinceru alu poporului ce l'a alesu. — Dupa o astfelu de alegere, exemplaria in felul seu, a fostu la locu ospetiul festivu ce urmă apoi si la care au participat mai multe stimate persoane, pretrecendu-se cu cea mai mare vizibilitate si cordialitate.

Joachim Boncea,
inv. si reprezentante com.

Abusuri si nelegalitati comise in Arhidiocesa din partea unor'a din Cleru.

(Fine.)

N'au ajutat acăsta dojana nici pre de parte, căci Ign. M. nu s'a moderat precum mai la vale vom areată.

Ign. M. alu doilea matadoru din istoria de facia scandalosă, preotu in Cincu-mare, fostu adm. ppescu pana la 1869 a condusu a-facerile comitetului spro cea mai mare dauna a comunei noastre bisericesci, pana in urma cu intielesulu si aprobararea actualei adm. pescu G. M., a prefacutu scol'a cea frumosă din Cincu-mare in parte in turnu [de slinii] si numai pre langa serișsa intrepunere a mai multor parochieni abia la anu s'a potutu aduce scol'a cea batjocurita la starea de mai nainte, dupa cum apriatu se vede din oară ven. cons. din 28 martie 1873 nr. 102.—

Au instrainatul din avereia bisericei la 200 fi. v. a. si vediindu că umbila biserica să si scote bani de la o n. si au vondu u totă realitatele fratiloru soi ca să scăpe de esecutiu-ne, dupa cum se vede din oară ven. cons. din 2 octombrie 1872 nr. 827 si din „Tel. R.“ nr. 72, 73, 77 si 78 din an. 1872.

Prin suscitatele ot-riri consistoriali si-a perduto I. M. dreptul usurpatu, si pre cum am vediutu, elu fu eliminat si din comitetulu periodului 1873/5.

Parcetul de oamenii cei de omenie, farta-tutu cu G. M. nu mai respectă nici lege nici dreptate si batjocuresc totu ce e santu si bunu, dicindu că pana traesce tatalu seu Nic. Popa, elu n'arc nici o frica. —

Scandalulu celu mai grozavu s'a intemplatu marcuri in 9 spre joi in 10 iuliu a. c. de una parte si joi sera in 10 si vineri in 11 iuliu cal. n. diua de San Petru si Pavelu de alta parte in urmatorul tipu:

Mercuri năpte sp̄re joi au furat de la socru-seu din jerad'a de lemne 48 de tieplige de lemne cu potere, si ducundu-le la elu in casa, le a ascunsu sub culcosiul lui, sa se năulegasca cineva cautandu-le.

Despre acestu furtu s'a facutu arestare criminala, si joi deminētia mergendu Mandoea la campu a venit u comisiune judecătoriesca, care intrandu in casa a aflatul emale furate sub culcosiul ascunsu, luandu-se la judecătoria de „corpora delicti.“ —

Venindu M. joi a casa, potă si de necasu s'a apucat de palineca si atât'a a beutu, incătu nici in di'a urmatória a ss. apostoli Petru si Pavelu nu s'a desbatatu. —

Lucru urit u si spurcatu, dara — adeveratul! —

Mai multu. — I. M. a avutu, ca alu doilea preotu, septeman'a de servitii, si de beutu ce a fostu vecernia joi n'a potutu face, ba nici n'a mersu la vecernia, pre carea numai dascalulu senguru a facut'o. — Dōmene, ce rusine si pecatu, au cadiutu pre noi, suspinau unii omeni, vediindu-beutu pre timpulu vecernii. —

Pre vineri deminētia in di'a de „San Petru si Pavelu“ a fostu indetoratu se celebrie unu parastasu pre langa sânta liturgia. — A venit u insa tare ametit u biserică si sp̄re rusinea noastră, abia a esit u biserică in urmă sp̄rtului, si s'a travellit u langa biserică, deunde a fostu tereit u apoi de surori si nămuri intro gradina langa biserică. —

Acestea s'a intemplatu inaintea ochiul nostru, cu unu preotu gr. or. pre care astădi totusi ven. consist. arch. lu sustine in oficiu sp̄re cea mai mare dauna a Cincanilor si a bisericei crestine.

Totu dispositiunile canonice respective sunt calcaate de J. M. care si astădi este suferit u venerab. consist. in functiunile preotiei.

Ore facia de atari portari scandalizări si aretato ven. consist. arch. inaintea unui judetiu nepartinitoriu trasu la respondere?!! sunt patru septemani astădi decandu s'a comis scandalalele de susu, si totusi vedem că in dominecă trecuta dupa vecernia a atietiatu asupra comitetului, dicindu că acăstă este „t i e p a t u“ si că elu a capatatu o hartie de la ven. cons. arch. si că hărțile se vor adresa de aci incolo cu preterirea comit. numai lui, căci pre cuviosi si parintele vicariu archiep. Nicolae Popa, nu-lu lasa nici pre olu nici pre ortacului Grigorie Maieru să cada, macar să comita ori-ce criminalitate. —

Amu fostu lungi, die Rodacturu, si ni grătie si ni fica, c' nu cumva p. vicariu arch. să se faca metropolit, căci apoi tractulu nostru si noi cei bini sentitori am pus'o de malaliga si ne vom vedea siliti a ne rōrage de la ingrijirea averii bis. scol. si fundatiunali.

57

ile a membranei mucosă care investește totu organe, cari stau in comunicatiune cu atmosfericul precum stomachulu, intestinii, bescia de fere si de urina etc. — se media apoi in stratul de midiloci si insimul acestei membrane si casuina in acestu tipu de inflamatiune foarte intensiva, si nu ararecopii plangu foarte multu si trupul le arăca focul.

Să vedem acum, cum si in ce tipu de vegetație alu doilea parazit, adeca Schizomycetes? Aceasta localisandu-se la inșepetu mai cu semă pe ghindurile asia tonsille, respective pe membrană mucosă, care investește acestea, se latiesce de căci prin contiguitate cu una rapedime prodigioase pe membrană mucosă, care investește limbei, in ghititória (pharynx) palatul molle, epiglotta, străbatendu de aici in galigiu, (larynx) in traheea, in bronchi, si de aici in alveolii (bescutiele) pulmonari, in ghindurile lymphatice, in venele renunchiului si chiar si in sange; totu acestea organe petrindu-le in timpu de 48, multu 72 de ore! —

In acestu tipu latiendu-se casuina acelui parazit inspaimantatoriu, care in timpurile

nostre ca unu demonu ucigatoriu a omorit dieci de mihi copii, si nu arareori si adulți. Poporulu nostru a numitul acestu morbu epidemicu si foarte contagiosu: *Ciumă de grumadi!*

Inoculatiunile (ultruirile) facute prin profesorul Oertel din Monacu, la finea anului 1862, candu grassă morbului diphtheriticu in amintită Capitala, precum si in foarte multe locuri din Germania, ni-a datu descurci foarte chiare despre natură si essentia acestei morbi infecțioase, si adeca:

Inoculandu numitul profesor din materie cea alba, diphtheritica, care se află in cantitate mare pe inghititoria si pe tonsille in cornea ochiului unui cane (cornea o numesce poporulu, lumină seu stău' a ochiului) a vediutu, că numai de cătu materie inoculata se latiesce cu o iută prodigioasă, si astupandu ea canaliculii succiferi pe cei din vecinete ii-a implutu cu celule de purou. Totu acestea fenomene s'a observat, deceacum inoculatiunea s'a facutu si in alte părți a pei animal-lui. De aici urmăria că acestu morbu inspaimantatoriu numai in foarte scurtu timpu adeca numai 12—24 de ore si localu si cumca numai in stadiul acestă este sa-

năveru prin acole midiloci, cari sunt in stare a uscă si nimici acesti paraziți vegetabili.

Dupa experimentele ingeniosului Botanic Hallier substantia cea mai sigură de a rapă acestor demoni parazitici conditiunile de vietă, este Alkoholulu său sp̄rtul, care inse trebue să fie foarte concentrat, său după cum se exprima Chemicii: *Alkohol rectificatissimus* care cuprinde numai 10 procente de apa. Alkoholulu acestă se poate aplică cu una pene său mai bine cu unu pinel, după cum facu medicii englezi, cari de vreo dăună diecenie incocă se folosesc cu succesu stralucit de acestu midiloci si eu numai aplicandu acestă. am fostu in stare de a margini morbului acestă iufioratru in 2 comune, unde elu prorup-ese la vreo căteva casuri de mōrte, candu in totă comună unde a proruptu, a rapit mai multe mihi de copii! In casa, unde jace unu copilu, trebuie toti locuitorii casei aceleia prophylactice să-si spele gură si grumadii mai de multe ori pe di cu acestu midiloci, căci si de-lu va inighti, nu-i face nici una lesiune!

Se poate inse aplică si acea substantia, care in timpulu nostru foarte desu se intrebuintă mai cu semă la rane, adeca: Acidulu

carbonicu; acestă se poate si amestecă cu Alkoholu rectificatissimus, luandu-se din ambele aceste substante părți egale.

In America tropică pe multi oameni ii musca una siero foarte veninosu, pe care-lu numim Crotalus horridus, si nici unul din cei muscati nu scăpa cu vietă, ci multă a enci-a de moru! Acum e constatatu prin mai multe esemplare si experimente intreprinse de medici, cumca muscatul numai atunci poate scăpa de mōrte, deceacum după muscarea va be foarte multu Alkohol, ca cătu mai in grabă acestă se poate rezorb in sânge si se nimică ea bacteridele (vegetabile parazitice microscopice) carii se află in veninului sierpelui!

Deceacum cugetă, că din timpurile marei Philosophi elinu Hypocrates din insula Kos, a Parintelui medicilor, pana in timpul nostru n'au agitatui nici una cestiu-minte tuturor medicilor, de cătu cestiu-minte *despre Gangren' a ranelor*, apoi trebuie să marturisim, că scientie naturale in secolul nostru au straformatu lumea, si cumca in secoli viitori mai multe din problemele pana acum nedeslegate se vor deslegă! Deceacum cestiu-minte pentru ce una rana se vindecă, er pe altă si cuprinde Gangren' a cu totă consecinție ei cele fatale, numai in anii de curendu-trecuti s'a putut deslegă! —

(Va urmă.)

Varietăți.

(Preș. Sca Eppulu J. Popasu s'a alesu de pututu congresualu în cercul Mehadiie, în locul reposatului protopopu Jacobescu.)

(Coler'a in Romania mică,) precum ni se serie de acolo a incetatu de totulu, la Craiova insa grasédia cumplită, si mai cumpliu insa aici la Pesta.

(Coler'a — midiloci de scăpare.) Intr-unu satu aprope de Pesta eră să se eșeptuă dilele trecute o execuțiune judecătorescă. Executiorii decisiunii judecătorescii veniră în fața locului, insa intrându în chili'a desorasiului li se spuse, că muierea acestuia cu una ora mai nainte a cadiutu diosu pre paramentu casă mórta, cuprinsa de odată de sgârziuri si colera, si că barbatul si medicul tocmai o spăla cu apa rece si-i dău medicaamente să bee. Executorele ivindu-se în chilia vodii intrădeveru doi bărbati ocupandu-se langa muierea morbósa, si din uminitate si de mila nu vră să eșeptuă esecuțiunea. A două di erași venira esecutorii decisiunii judecătorescii, insa spre uimirea loru afiara totă casă (inchiiriata) gólă si detorasiul luandu-totă eșeptele supuse esecuțiunei, a fugit cu muierea, care numai se prefacea morbósa. Tot trei, barbatul, muiere si medicul, care ajută a incarcă carale cu obiectele de esecuțiune, sunt predati tribunalului criminalu.

+ (Necrologie.) Iuliu Bardosi, inspectoru rep. de scăle, in numele seu si alu societă sale Irin'a, nascuta Nistoru, alu sororei Elena's, mariate dupa Nistoru Ganea, perceptoaru municipiale in Naseudu si alu fililor a acestor Ioanu si Sofia, maritata Zilinsky si alu celor lăzii consangenii, cu anima cuprinsa de celu mai profundu doliu anuncia tristă scire despre mórtea multu înbitoi sale mame, respectivé socré, bune si sorori Anna Sabo din Lugosiu, vedova dupa Demet. Bardosi, comerciant in Reginula sas, nascuta la a. 1812, veduvita la 1860, carea abia in tempulu din urma se stramută cu lociuntia dimpreuna cu mine la Sabiu, candu in 4 aug. primindu de la Reghinu unu telegramu, că fiica Elena ar fi cuprinsa de morbul cholerei si grabindu la momentu intrajutorui i in 9 c. cadiu insasi victimă acestei infecțioase epidemii. Fia-i tierin'a usiéra! —

Comun'a Morova, cottulu Aradului perdiu unu bunu pastoriu prin mórtea preotului Pavelu Scurtu, carele in 20 iuliu v. păresi acesta lume trecetória in etate de 36 ani lasandu dupa sine in adenca gele soci'a sa, patru fiii, consangenii si pre toti popörenii sei. Fia-i tierin'a usiéra! —

Constantinu Laticu, invetiatoriu in Tinova, cottulu Carasiului, dupa unu morbu de abia 12 ore, cuprinsu fiindu de colera, acestu flagel omoritoriu de omeni, in 11 aug. n. si dăde sufletul in manele Creătorului, in versta de 41 ani. Reposatul a fostu unu bunu si diligente invetiatoru ci zelosu naționalistu. Fia-i tierin'a usiéra, eră D'ieu bunul să mangaie soci'a sa in dororea si gel a ei si s'alăzige de cei trei fii remasi fora parinte. — C. Toma, docinte in Saculu.

+ Necrologu.

Demetriu Bonciu, advocatu si ablegatu dietalu, in numele seu si alu societă sale Julia, nascuta Missiciu, in alu fililoru: Iuliu, Anna, Flóarea si Maria, precum si in numele numerosiloru consangenii, cu inima durerósa inscintiéza că pré iubit'a loru fica, respective sora si consangénă

ADELA BONCIU,

dupa suferintie lungi de plămani, in 18 ale lunei curinte a reposat in Domnulu, in alu 21. anu alu estatei sale. Osamintele repausatei se petrecu in 19 ale l. c. dupa medidi la 5 ora la cimitirul din Aradu, unde se depusera spre repausu de vecia.

Fie-i tieren'a usiéra!

Inscriuire.

Adunarea generala a „Reuniunei invetiatorilor” din trăsul Lipovei, conformu decisiunii Adunării generale trecute, se convoca în 1/13 septembrie a. c. in opidulu Lipova, la care sunt poftiti a participa toti membrii ordinari foră deosebire si alti iubitori de progresu si naintarea invetiamantului popularu.

Program'a s'a statoritu estu modu:

La 8 ore dimineti'a:

1. Membrii reuniunii se aduna in localitatea scăelor romane din locu, si de aci mergu la biserică.

La 9 ore:

2. Deschiderea adunării prin președinte.

3. Alegerea presedintelui ordinariu.

4. Raportul comitetului in sensulu §. 24 din statute.

5. Reportul cassariului despre statua cassiei.

6. Alegerea unei comisii de 3 membri, pentru revizuirea ratiocinului reuniunii.

7. Essercitia practice din metodulu de propunere.

8. Legerea disertatiunilor insinuate la presidiu.

9. Observări la organizația provisoria pentru invetiatorii scăelor populare.

10. Inscriserea si alegerea membrilor noi.

11. Propuneri si motiuni diverse.

12. Defigerea lacului pentru urmator'a adunare generala.

13. Presedintele redica siedinti'a.

Sér'a se va aranja bașu in favorul inmultirei fondului reuniunii, la care sunt deobligati toti invetiatorii a participa.

Lipova, 1/13 augustu 1873.

Veniaminu Martini, m. p.

v. presid. reun.

Dariu Puticiu, m. p.

notar.

Anunciu.

P. T. Domni membri ai „Reuniunei invetiatorilor romani gr. or. din dieces'a Caransebesului”, in urmarea co'nțilegelei avute cu suprem'a inspectiune scolară, se aduce la cunoștinția, că adunarea generala, ce era să se tiana in Boccea-montana, se sistéza preanul acesta din cauza morbului epidemicu, ce grăsedia in părtele noastre.

Lugosiu, in 8 augustu 1873.

Vasile Nicolascu, m. p.

presid. reunii.

Demetriu Gasparu, m. p.

notar.

Nru 304—1873.

Anunciu.

Este cunoscutu că in Deva, pe langa cursulu preparandialu de statu de propunere magiara, esista si cursulu paralelu cu limb'a de propunere romana; inscrierile la acestu cursu in estu anu se vor incepe in 25 sept. si vor tine pan in 30 sept.

In cursulu primu preparandiale se suscep toti acei teneri cari sunt sanatosi si au inplinitu alu 15-lea anu, si au absolvat patru clase gimnasiali, reali sau civile eu succes bunu; sau in lips'a acestorui atestate supunendu-se essamenului de primire in limb'a materna, din computu, geografie si istoria, vor potă areta atâtă calificatiune, cătă se recere in amentitele scoli.

Doritorii de a fi primiti in acesta preparandia au de a-si adresa rogarile loru providei cu testimoniu de botezu, medicalu, scolasticu si in casu candu n-ar fi in stare de a frecuenta foră ajutoriu, cu atestatul pe paupertate, directiunei preparandiale din Déva.

Devă, in 13 aug. 1873.

Ioanu Madzsar, mp.

directorul preparandiale.

Nru 305—1873.

Anunciu.

Essamenele de calificatiune de tómna la preparandia de statu din Deva in estu anu se vor tine începându dela 1. octobre.

Pentru depunerea acestuia essamenu se potu insinua:

a) Toti acei candidati de invetiatori, cari dupa absolvirea cursului preparandiale de trei ani s'a ocupat cu invetiamantul practicu celu pucinu unu anu său celu multu doi ani.

b) Acei'a cari inainte de emanarea legii scolastice din 1868, au fostu deja invetiatori.

c) Aceia cari spre statul invetatorescu s'a pregatit pe cale privata.

Doritorii de a se supune acestui essamenu de calificatiune, sunt provocati, ea rogarile loru in respectul acăstă, provediuta cu atestatul de botezu, cu testimoniu de spre studiale absolvate, despre occupatiunea pana in prezintă si portarea morale, să si le adreseze Ilustratii Sale dlui Inspectorul scolasticu si consiliariu regiu Ludovicu Rechihi in Deva, celu multu pana in 15 septembrie 1873.

Devă, in 13 augustu 1873. *)

Cu invoieea inspectorelui:

Ioanu Madzsar, mp.

directorul preparandiale.

*1—3

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—